

Ocalić od buldożera

Data publikacji: 9.07.2024 7:30

Mieszkańców Jaworza zaniepokoiła informacja, że willa Relax ma zostać rozebrana. Towarzystwo Miłośników Jaworza chce ochronić obiekt przed zniszczeniem. Willa stoi na terenie prywatnym. Wybudował ją wojewoda wołyński Henryk Józewski.

Foto: Mirosław Wiśniewski

Liczą na pomoc urzędników

O pomoc w uniemożliwieniu rozbiórki budynku, jaworzanie zwrócili się do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach. O sprawie poinformowali także władze gminy.

Kilkadziesiąt osób wzięło udział w niedzielę w wydarzeniu pt: Spacer historyczno-krajoznawczy wokół willi Relax. Mirosław Wiśniewski, który uczestnikom wycieczki przybliżył historię obiektu wyjaśnił, że wybudowany został w latach 30-tych XX wieku. Dokładne informacje na ten temat można znaleźć w książce pt: Dzieje Jaworza na przestrzeni wieków; autorstwa Jadwigi Roik.

To właśnie w latach 30 –stych XX wieku w Jaworzu zaczęła budować się ówczesna elita. Wśród nich był premier Janusz Jędrzejewicz i wojewoda wołyński Henryk Jan Józewski oraz inni, do których zjeżdżali znani ludzie ze świata politycznego, literacko-naukowego i artystycznego.

Warto wspomnieć, że Józewski był wielkim przyjacielem Marii Dąbrowskiej, którą „zaraził” miłością do Jaworza. Dąbrowska opisała swój pobyt w Jaworzu właśnie w tej willi, w lipcu 1939 r.

Otulona drzewami

W 1945 w wyniku działań frontowych willa Relax została praktycznie zrujnowana i wielkim wysiłkiem odremontowana i oddana do użytku, jako ośrodek wczasowy kopalni Kopalni Węgla Kamiennego „Ignacy” Rydułtowy.

Obok istniał budynek premiera Janusza Jędrzejewicza. Jędrzejewicz urodził się 21 czerwca 1885 w Spiczycach, w obwodzie winnickim na Ukrainie. - **Był majorem piechoty Wojska Polskiego, pedagogiem i politykiem z okresu międzywojennego, członkiem obozu piłsudczykowski. W latach 1914-1918 w Legionach Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej. Po odzyskaniu niepodległości pełnił służbę w Wojsku Polskim, a następnie był członkiem Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, posłem na Sejm oraz senatorem** – czytamy w opracowaniu Jadwigi Roik.

Przez trzy lata – od 1931 do 1934 roku - piastował urząd ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Wdrożył wówczas reformę szkolną zwaną od jego nazwiska reformą jędrzejewiczowską. Reforma ustanowiła m.in. powszechny obowiązek szkolny na szczeblu szkoły powszechnej. Szkoła powszechna była szkołą siedmioletnią. Ostatnia klasa była przeznaczona dla uczniów niekontynuujących dalszej nauki.

Jak wyjaśnił Mirosław Wiśniewski - willi premiera już nie ma. Została zburzona.

Mieszkańcy Jaworza nie chcą, aby z krajobrazu gminy zniknął kolejny, historyczny obiekt. Zaapelowali więc do Anny Skotnickiej-Nędzkiej, wójt gminy, o podjęcie natychmiastowych działań w celu zatrzymania planowanej rozbiórki obiektu.

Czas ucieka

Magdalena Krzemień, wiceprzewodnicząca Rady Gminy Jaworze wzięła udział w niedzielnym spacerze i poznała historię willi Relax. Na pytanie naszej redakcji, czy gmina zamierza pomóc w ocaleniu obiektu, jednak nie odpowiedziała.

Nie udało nam się również skontaktować z wójtem Jaworza.

(ach)